

הרבנות הראשית לישראל
THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL
מחלקת הבחינות הארצית

תמוז תשע"ד

בס"ד

מבחן הסמכה באיסור והיתר

הוראות לנבחן:

- א. יש לענות על 10 מתוך 12 השאלות.
- ב. בכל תשובה יש לכתוב את מקורות הגמרא והראשונים ועד לפסק ההלכה.
- ג. יש להקפיד על כתיבה מסודרת וכתב קריא.
- ד. יש לכתוב את התשובות בעמודה השמאלית של המחברת בלבד.

בהצלחה!

1. כבוש כמבושל: טו, טז

- א. חתיכה שנמלחה בכלי שאינו מנוקב, מה דין הבשר שבציר ומחוץ לציר. ציין את שיעור המליחה.
- ב. מהו שיעור כבוש כמבושל בציר, כתוב ד' שיטות בראשונים. וכיצד פוסקים השו"ע והרמ"א.
- ג. במה שונה דינה של חתיכה שנפלה לציר מחתיכה שנמלחה בכלי שאינו מנוקב. ומה הטעם.

2. דין כבד: ז

- א. עוף שלם שנצלה ואח"כ התברר שהכבד נותר בתוכו, מה דין העוף והכבד.
- ב. עוף שלם שנמלח ובושל ואח"כ נמצא כבדו בתוכו, מה דין העוף והכבד.
- ג. באולם חתונות בישלו כמה סירים גדושים בעופות ונתגלה עוף עם כבד הדבוק בו ואין ידוע כמה מהעופות התבשלו עימו בסיר, מה דין העופות. נמק (הבא לפחות ארבעה נימוקים).

3. חלב הנשפך על דופן הקדירה או כיסוי קדירה: זז

- א. חלב הנשפך על גבי דופן קדירה בשרית, מה דין התבשיל ומה דין הקדירה. כתוב מהם דעות הראשונים שנאמרו בזה.
- ב. כתוב את ההלכה למעשה, מה דין התבשיל ומה דין הקדירה, היאך נפסק בשו"ע וברמ"א לדינא, המנהג ובשעת הדחק.
- ג. חלב שנשפך על גבי כיסוי קדירה בשרית רותחת, מה דין הקדירה ומה דין הכיסוי.

4. איסור דבוק:

- א. קיימ"ל שאיסור הדבוק בחתיכת היתר צריך ס' כנגד כל החתיכה [למ"ד חנ"נ בשאר איסורים].
- ב. מהם הטעמים שנאמרו בדין זה, והבא לפחות שני מקומות שמופיע דין זה.
- ג. האם יש חילוק לדינא בין איסור הדבוק בהיתר [כגון לב הדבוק בעוף] לבין איסור המונח בתוך ההיתר [כגון תולעת הנמצאת בראש הדג].
- ג. איסור שנפל לתבשיל ותוך כדי הבישול נדבק האיסור באחת מחתיכות ההיתר, האם חתיכה זו נידונת כאיסור דבוק.

5. כלים חלביים ובשריים: זח

- א. עירה מים מכלי ראשון בשרי לכלי חלבי ושניהם מקונחים, האם נאסרו הכלים. ומה הדין אם עירה דגים מכלי בשרי לכלי חלבי.
- ב. כלי חלבי המונח בתוך כלי בשרי ועירה עליהם מים מכלי ראשון פרווה, האם נאסרו הכלים. ציין בתשובתך מה הדין כשהכלים מקונחים או אינם מקונחים.
- ג. הבא לפחות ארבעה אופנים שבהם דנו הפוסקים האם אומרים בהם נ"ט בר נ"ט דהיתרא.

6. דבר חריף:

- א. חתך דבר חריף בסכין בשרי בין יומו עד כמה נאסר החריף, פרט בתשובתך מה הדין בקורט של חילתית ובצנון. הבא דעות הראשונים בזה והיאך היא דעת השו"ע והרמ"א.
- ב. החותך צנון בסכין בשרי שאינו בין יומו האם נאסר הצנון. הבא דעות הראשונים בזה והיאך היא דעת השו"ע והרמ"א.
- ג. כתוב מה הדין במקרים הבאים:
1) צנון חתוך ומסופק אם נחתך בסכין של איסור.
2) חתך בסכין אינו ב"י דבר שהוא ספק אם נחשב כדבר חריף.

7. ביטול איסור לכתחילה:

- הטור בסי' צ"ט כתב בשם הסמ"ג שצריך החכם לחקור אם האיסור שנתערב בהיתר היה בפעם אחת או שהוסיף עליו היתר פעם נוספת.
- א. כיצד הבין הטור את הסמ"ג ומה הקשה עליו. וכיצד תירץ הב"י את קושיית הטור.
 - ב. מהי קושיית הד"מ על תירוצו של הב"י ומהם ג' תירוציו.
 - ג. כיצד דחה הש"ך מכח גמרא מפורשת את ג' תירוצי הד"מ.

8. ביטול תערובת איסור והיתר:

- א. תערובת איסור והיתר שכעת היא פגומה ועתידה להשביח - מה דינה. הבא לזה הוכחה מהגמרא. קל
- ב. תרנגולת טריפה בנוצתה שנתערבה ברוב תרנגולות ולאחר מכן הוסרו הנוצות בתערובת, האם בטילה. ומדוע. קא, קב
- ג. חתיכה הבלועה מאיסור ואין שישים כנגד האיסור ולאחר מכן בשלה בקדירה ויש שישים בקדירה כנגד האיסור - מה דינה של החתיכה. פרט את מחלוקת הראשונים ופסק השו"ע. ק

9. איסור הנמצא בדגים ובביצים:

- כתב הטור בסי' ק"ז בשם ספר המצוות, דגים קטנים שנתבשלו ונמצא בהן דג טמא, יש האוסרים אפי' מכירו וזרקו ויש ס' לבטלו... ויש מתירים...
- א. מהי סברת האוסרים ומהי סיבת המתירים [ריב"א ורבנו ברוך].
 - ב. באיזה אופן דברו הריב"א ורבינו ברוך, נחלקו הב"י והרמ"א נגד הב"ח והש"ך - מהי מחלוקתם.
 - ג. כיצד פוסקים להלכה השו"ע והרמ"א. ומהי שיטת הש"ך והט"ז בזה.

10. דין קבוע:

- א. תשע חנויות מוכרות בשר כשירה ואחת מוכרת בשר נבילה ולקח מאחת מהם והתערבה החתיכה בחתיכות אחרות, האם חתיכה זו מותרת. והאם השו"ע סותר עצמו בדין זה.
- ב. תערובת בעלי חיים שאחד מהם אסור. מה הדין במקרים הבאים.
1) פירש אחד מהתערובת שלא בפנינו.
2) לקח אחד מהתערובת קודם שנודע האיסור.
3) פירשו כולם בפנינו ופירש אחד מהם. כתוב דעות הראשונים בזה והלכה למעשה.

11. בישולי עכו"ם:

- א. כלי מתכת וחרסינה במטבח כשר שבישל בהם גוי, האם כשרים לשימוש.
- ב. בישל גוי לחולה בשבת ונותר ממנו ליום חול, מה דין התבשיל והכלים.

12. טבילת כלים:

- א. בית חרושת ליצור כלי זכוכית וסכו"ם בבעלות יהודי ופועליו גויים וכן להיפך, האם כליהם זקוקים לטבילה.
- ב. בית חרושת שבעלי המניות הם גם יהודים וגם גויים, מה דין הכלים לענין טבילה. (ציין מקור).